

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobce **Z. Ř.**, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR** se sídlem Praha, Na Poříčním právu 1/376, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 14.8.2013 č.j. MPSV-UM/7827/13/9S-MSK, sp. zn. SZ/1033/2013/9S-MSK, o zamítnutí odvolání a potvrzení rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ostravě ze dne 22.3.2013 č.j. 352/2013/HAV, **o snížení příspěvku na péči,**

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ČR se pro vady řízení **zrušuje** a věc se mu vrací k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Rozhodnutím 14.8.2013 č.j. MPSV-UM/7827/13/9S-MSK, sp. zn. SZ/1033/2013/9S-MSK žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajské

pobočky v Ostravě ze dne 22.3.2013, kterým byl žalobci snížen příspěvek na péči z částky 8.000,- Kč na částku 4.000,- Kč ode dne 1.4.2013. Žalovaný, jakožto odvolací orgán dospěl k závěru, že se žalobce považuje za osobu starší 18 let věku podle ust. § 8 odst. 2, písm. b) zákona o sociálních službách, ve znění zákona č. 366/2011 Sb. závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžkou závislost).

Žalobce podal proti uvedenému rozhodnutí včasnou žalobu, ve které poukázal na rozdílná posudková hodnocení provedená v dřívější i současné době. Namítal mimo jiné, že při hodnocení jeho zdravotního stavu nebyla použita důležitá zdravotní dokumentace a k jednání posudkové komise dne 17.7.2013 nebyl pozván. Jeho zdravotní stav se oproti roku 2003, kdy poprvé navštívil neurologickou ambulanci, zhoršil. Kromě základních životních potřeb, které u něj byly uznány jako nezvládané žalobce namítal také nezvládání základní životní potřeby stravování a péče o zdraví. S podanou žalobou doručil žalobce i lékařské zprávy neurologické odborné ambulance MUDr. I. B. a vyjádření praktického lékaře MUDr. J. K. ze dne 21.10.2013.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ve svém vyjádření k podané žalobě ze dne 10.2.2014 poukázal zejména na závěr posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen PK MPSV ČR), kterým bylo spolehlivě prokázáno, že v případě žalobce od 1.1.2012 nejde o osobu starší 18 let věku, která se podle ust. § 8 odst. 2, písm. d) nebo c) zákona o sociálních službách, ve znění zákona č. 366/2011 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV. nebo III., jde o osobu starší 18 let věku, která se podle ust. § 8 odst. 2, písm. b) téhož zákona považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. Od 1.1.2012 žalobce vyžaduje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopen zvládat celkem 6 základních životních potřeb, tj. mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, osobní aktivity a péči o domácnost.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 14.8.2013 č.j. MPSV-UM/7827/13/9S-MSK, sp. zn. SZ/1033/2013/9S-MSK, připojeným správním spisem žalovaného téže spisové značky, správním spisem správního orgánu I. stupně a poté dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. s.ř.s., jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání rozhodnutí žalovaného (§ 75 s.ř.s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících ze správního spisu správního orgánu I. stupně vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobci byl příspěvek na péči přiznán ve výši 8.000,- Kč od 1.1.2007. Dne 27.10.2009 zahájil správní orgán I. stupně (v té době Magistrát města Havířova) řízení ve věci opětovného posouzení nároku žalobce na příspěvek na péči, které bylo ukončeno rozhodnutím Magistrátu města Havířova ze dne 31.3.2010 a jímž byl příspěvek na péči žalobci snížen od 1.4.2010 na částku 4.000,- Kč. K odvolání žalobce žalovaný rozhodnutím ze dne 5.10.2010 rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. K podané žalobě Krajský soud v Ostravě toto rozhodnutí žalovaného rozsudkem ze dne 19.7.2011 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V dalším postupu řízení pak byl opětovně posouzen zdravotní stav žalobce posudkovým lékařem OSSZ v Karviné ze dne 30.11.2011 a doplňujícím

posudkem ze dne 14.3.2012, na jehož základě Úřad práce ČR, krajská pobočka v Ostravě vydal rozhodnutí ze dne 5.6.2012, jímž byl opětovně snížen žalobci příspěvek na péči na částku 4.000,- Kč od 1.7.2012. Následovalo opětovné odvolání žalobce, o kterém žalovaný rozhodl tak, že prvoinstanční rozhodnutí zrušil, neboť v intencích pokynů Krajského soudu v Ostravě neprovedl nové sociální šetření žalobce v místě bydliště a rozhodnutí nemělo předepsané náležitosti (§ 68 správního řádu). Po provedení sociálního šetření dne 24.9.2012 a nového posouzení zdravotního stavu žalobce posudkovým lékařem OSSZ v Karviné dne 27.12.2012 rozhodl Úřad práce ČR opět o snížení příspěvku na péči žalobci z 8.000,- Kč na 4.000,- Kč měsíčně od 1.4.2013 a to rozhodnutím ze dne 22.3.2013. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal odvolání, o němž rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím.

Ze záznamu o provedeném sociálním šetření Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ostravě ze dne 24.9.2012 krajský soud se zřetelem k tvrzeným žalobním bodům zjistil, že veškerá strava i pitný režim je žalobci připravována a podávána pečující osobou, že žalobce si sám stravu nepřenesse ani nenaporcuje a rovněž si sám neotevře ani nenalije nápoj. Uvedl, že má velmi slabé ruce, tenisový loket a necitlivé prsty. Stává se, že mu předměty vypadávají z rukou. Jí a pije bez pomoci. Co do péče o zdraví uvedl, že potřebuje pomoc při ošetřování hemoroidů a při cévkování. Léky do dávkovače si chystá sám. Často se necítí dobře a potřebuje pomoc druhé osoby při zajišťování léčebného režimu, při podávání léků, při ošetřování dekubitů, aplikací injekcí apod. Podle posudku o zdravotním stavu žalobce podaném posudkovou lékařkou OSSZ v Karviné dne 27.12.2012 žalobce nezvládá základní životní potřeby mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby a péče o domácnost, celkem tedy nezvládá 5 základních životních potřeb.

Z obsahu správního spisu žalovaného krajský soud zjistil, že dne 15.5.2013 provedl žalovaný další sociální šetření v místě bydliště žalobce. Ze záznamu o tomto sociálním šetření, ve vztahu v žalobě namítaným dalším nezvládaným životním potřebám krajský soud zjistil, že se v něm uvádí následující. Žalobce si sám nepřipravuje jídlo, odebírá tzv. krabičkovou dietu, která je mu přivezena domů. Vybere si hotový nápoj a potraviny, ale má problém jídlo a nápoj přenést, resp. převést, jídlo mu padá z rukou. Nají se v kuchyni sám lžící, kterou si krájí maso i tužší stravu. Jídlo mu ohřívá a servíruje na talíř pečující osoba, příp. sní jídlo přímo z plastového obalu. Nápoj pije z malé plastové láhve a dietní režim stanoven nemá. V záznamu je dále uvedeno, že žalobce má přehled o předepsaných lécích a užívá je sám s pomocí dávkovače. Ošetřující osoba mu aplikuje injekce, opiátové náplasti na nohu a ošetřuje mu dekubity, hemoroidy, lepí mu na záda speciální hřejivé náplasti s kapsacainem. Žalobce uvedl, že nyní prodělal léčbu dekubitu na patě a mívá dekubity v sakrální krajině. Součástí správního spisu žalovaného je posudek posudkové komise MPSV ČR ze dne 17.7.2013. Z obsahu protokolu o jednání posudkové komise krajský soud zjistil, že popisuje průběh celého předchozího správního řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči zahájeného dne 27.10.2009 až po provedené sociální šetření dne 15.5.2013. Obsahem samotného posudku je uvedení zdravotní dokumentace, ze které posudková komise vycházela a diagnostický souhrn zdravotních omezení žalobce, kterým je stav po kompresivní zlomenině L2 s transversální míšní lézí, těžká paraparéza až plegie DKK, močová inkontinence III. a vertebrogenní algický syndrom C, Th. Následuje

stručné uvedení jednotlivých lékařských nálezů a výsledku provedených sociálních šetření. Ze samotného posudkového hodnocení vyplývá, že posudková komise se co do hodnocení zvládání životních potřeb vyjádřila k údajům ze sociálního šetření ze dne 7.2.2007 a nesouhlasila v souladu s odbornými nálezy, že žalobce nezvládal přípravu stravy a uvedla mimo jiné, že v té době byl schopen dodržovat léčebný režim. Jestliže žalobce v té době podle sociálního šetření nezvládal 26 úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti, pak podle posudkové komise těchto úkonů nezvládal celkem 22. V posudkovém hodnocení se PK MPSV ČR vyjádřila i k sociálnímu šetření ze dne 24.9.2012 s tím, že pokud při něm žalobce uvedl, že nenaporce stravu pro slabost rukou, pak tento fakt není opakovaně neurologickými vyšetřeními potvrzen, reflexologický nálezn je symetrický a symetrický je i stisk rukou. V závěru posudkového hodnocení je uvedeno, že žalobce pro zdravotní omezení od 2.1.2010 do 31.12.2011 nezvládal při péči o vlastní osobu a soběstačnosti celkem 21 úkonů a od 1.1.2012 nezvládal celkem 6 základních životních potřeb.

Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (po 31.12.2011) *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve*

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,*
  - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,*
  - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,*
  - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,*
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.*

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění k 1.1.2012 při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. pro uznání závislosti v příslušné

základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetřovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program,

vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

Krajský soud zhodnocením všech shora uvedených zjištění a skutečností dospěl k závěru, že žalovaný jakožto odvolací správní orgán, rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

V rámci odvolacího řízení, na jehož základě bylo vydáno konečné správní rozhodnutí žalovaného ze dne 14.8.2013 doplnil žalovaný dokazování novým sociálním šetřením dne 15.5.2013 a vyžádal posudek od MPSV ČR, který byl vypracován dne 17.7.2013. Tento posudek byl vzat jako stěžejní důkaz pro odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Jak je již shora uvedeno, posudek obsahuje přehled zdravotnické dokumentace žalobce, ze které při jeho vypracování posudková komise vycházela a diagnostický souhrn zdravotních omezení žalobce. Posudek dále stručně uvádí jednotlivé lékařské nálezy a obsah záznamů o provedených sociálních šetřeních. Samotné posudkové hodnocení pak obsahuje konstataci, že u žalobce jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, pro který podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění vyhlášky č. 162/2010 Sb., nebyl schopen zvládat celkem 21 úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Pro zdravotní omezení od 1.1.2012 žalobce nezvládal životní potřeby podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění vyhlášky č. 391/2011 Sb., a to mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, osobní aktivity a péči o domácnost. Žalobce však v žalobě namítal nezvládání dalších 2 základních životních potřeb a to stravování a péče o zdraví. U ústního jednání krajského soudu žalobce zpochybnil zvládání základní životní potřeby stravování, mimo jiné např. tím, že není schopen stravu si naservírovat, jelikož by mu přitom vypadl z rukou talíř, stejně tak i jídlo. Problém má i při manipulaci s potravinami, které mu vypadávají z rukou, napít se je schopen jen z plastové láhve. Ještě více žalobce zpochybnil posudkový závěr o tom, že je schopen zvládat základní životní potřebu péče o zdraví. K tomu dodal, že se musí podrobovat masážím a rehabilitačním cvičením, doma jej navštěvuje rehabilitační pracovník, což si hradí ze svých prostředků. Kromě toho jednou až dvakrát ročně se podrobuje rehabilitacím v příslušných zdravotnických zařízeních. Trpí opakovaně častými dekubity, zejména v oblasti zad, hýždí a dolních končetin v úrovni kyčlí a stehen a na lýtku má bérkový vřed. Není schopen si sám proleženiny ošetřit potřebnými přípravky a kromě toho je nucen používat i náplasti proti bolestem, které je nutno lepit na různé části těla kam si sám nedosáhne. Žalobce v této souvislosti odkázal i na vyjádření praktického lékaře MUDr. J. K., podle něhož žalobce není schopen spolehlivě a bezpečně přenášet potraviny a nápoje, podávat stravu v obvyklém denní režimu a dodržovat stanovený dietní režim. Při péči o zdraví podle téhož lékaře není žalobce schopen provádět převazy a prevenci v oblasti zad, dolních končetin, křížové oblasti při proleženinách, měnit a používat ortopedické kompenzační nebo zdravotnické pomůcky a provádět cvičení a rehabilitaci. Jak ovšem vyplynulo z obsahu

posudkového hodnocení posudkové komise MPSV ČR ze dne 17.7.2013, posudek odpověď na shora uvedené žalobní námitky neobsahuje. Navíc problém zvládnutí základní životní potřeby péče o zdraví tento posudek zmiňuje pouze v tabulkovém přehledu, který je jeho přílohou, konstatací, že jej žalobce zvládá. Nelze proto učinit jiný závěr než ten, že z pohledu uplatněných žalobních námitek je posudek neúplný a tím i nepřesvědčivý.

Se zřetelem k ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, krajský soud neměl možnost v této právní věci vyžádat od posudkové komise doplňující posudek, jehož úkolem by bylo dodatečně podrobně odůvodnit jednotlivé žalobní námitky co do zvládnutí základních životních potřeb žalobce stravování a zejména pak péči o zdraví, příp. si vyžádat nový posudek jiné posudkové komise.

Za této situace krajskému soudu nezbylo, než rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc mu vrátit k dalšímu řízení podle odst. 4 téhož ustanovení. Žalovaný v dalším řízení bude povinen odstranit vady řízení, které spočívají v neúplnosti a tím i nepřesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV ČR ze dne 17.7.2013.

Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci úspěšný žalobce se práva náhrady nákladů řízení výslovně vzdal (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu právnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, písemně ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 16. dubna 2015

**JUDr. Petr Indráček
samosoudce**